

SUDSKA HRONIKA: Slučaj Omarska - Optuzba Zahteva Dozivotnu Robiju

Author: [Mirko Klarin](#)

Optuzenima u slučaju Omarska sudi se za neke od "najtežih zločina u novijoj historiji", ali zastupnici odbrane uporno tvrde da je rec o oficirima nižeg ranga koji zbog kooperativnosti zaslužuju blažu kaznu.

Tuziteljica Suzan Somers zatražila je protekle nedelje dozivotne kazne za Mladju Radica i Zorana Zigica, dvojicu od petorice optuženih za zločine protiv čovečnosti počinjene tokom leta 1992. u prijedorskim zatvorskim logorima Omarska, Keraterm i Trnopolje. Ona je, također, zahtevala zatvorske kazne, za Milošicu Kosa u trajanju od 25, a za Miroslava Kvočku i Dragoljuba Prcaca u trajanju od 35 godina.

Kvočka i Prcac bili su, prema optužnici, zamenici komandanta u Omarskoj - prvi od kraja maja do druge polovine juna 1992, a potomji pocev od kraja juna, pa sve do zatvaranja logora 6. avgusta iste godine.

Radice je optužen da je bio razvodnik straze u Omarskoj, kao i za to da je licno počinio nekoliko ubistava, teskih premlacivanja i silovanja zatocenih žena. Zigic je optužen za nekoliko ubistava i premlacivanje i zlostavljanje zatvorenika u sva tri logora. On je navodno cesto bivao "posetilac" sva tri zatvorska centra. Kos je optužen kao razvodnik straze u Omarskoj za zločine koje su počinili njegovi potčinjeni.

Somersova je izjavila da su sva petorica bili "oportunisticki, voljni ucesnici u nekim od najgorih zločina koji su počinjeni u novijoj historiji". Rekla je da su svi sluzili "zajednickom cilju" prisilnog raseljavanja nesrpskog stanovnistva Prijedora zbog stvaranja etnicki ciste srpske para-drzave na podrucju Bosne i Hercegovine.

Tvrdeci da je njihova odgovornost dokazana izvan svake razumne sumnje, Somersova je dodala da ne postoje olaksavajuće okolnosti ni za jednog iz petorke, te da nijedan od njih nije iskazao pokajanje, zaljenje ili milosrdje spram zrtava.

Odbrana nije osporavala to da su se teski zlocini protiv Bosnjaka i Hrvata odista dogodili u Omarskoj i ostalim prijedorskim "istraznim centrima" u periodu od maja do avgusta 1992. Ali su advokati svih optuženih tvrdili da njihovi klijenti nisu počinili te zločine, kao i da su u logorima zauzimali pozicije "na najnižem nivou odgovornosti".

Sa izuzetkom Zigica, optuzenima se sudi po osnovu komandne odgovornosti (clan 7.3 Statuta Tribunala) za zločine počinjene od strane njihovih podređenih, a koje su oni propustili da sprece ili kazne. Zigic je optužen za individualnu odgovornost (clan 7.1) zbog svojih licnih postupaka u logorima. Radice je također optužen kao neposredni izvršilac određenih zločina. Medjutim, Kvočka, Prcac i Kos optuzeni su gotovo iskljucivo po osnovu svojih ovlasčenja unutar logorske komandne strukture.

Odbrana je stoga nastojala da dokaze da se nijedan od cetvorice (tj. niko osim Zigica) nije nalazio ni na kakvom položaju u Omarskoj, te da su svi bili "obicni strazari" bez ikakvih ovlasčenja u odnosu na policijske oficire, vojnike ili posetioce logora.

Odbrana je zestoko reagovala na pomenuto zahtevanje strogih kazni, kao i na tvrdnju optuzbe o nepostojanju olaksavajućih okolnosti. Beogradski advokat Toma Fila, u svojstvu Radicevog zastupnika, istakao je da je njegov klijent saradjivao s tuzilastvom.

"Ucinio je sve sto je tuzilac od njega trazio", rekao je Fila. On je zapitao da li tuzilac, odbijajuci da to prizna

kao olaksavajuću okolnost, "salje svim ostalim optuženicima poruku da ne saradjuju, nego da se ponasaju onako kako se jedan od njih nedavno ovde ponasao" - što je bila ocigledna aluzija na Slobodana Milosevica. Pri svom prvom pojavljivanju pred sudom, Milosevic je odbio da imenuje svog pravnog zastupnika i rekao da ne priznaje legitimitet Tribunala.

Nastavljajući aluziju, Fila se, kao doskorašnji zastupnik bivšeg jugoslovenskog predsednika, suprotstavio kazni koju je zahtevala optuzba.

"Ako se za običnog strazara traži doživotna robija, šta ćemo učiniti s onima koji su bili na visim položajima? Hoće li njih konji vući po zemlji ili ćemo zahtevati uvođenje smrtne kazne?" zapitao je Fila. On je pozvao sudije da nacine razliku između onih sa "najnižeg nivoa" i onih koji su "kreirali politiku" koja je dovela do osnivanja logora.

Očekuje se da će sudije presudu doneti u septembru ili oktobru ove godine.

Mirko Klarin je viši urednik IWPR za pitanja Tribunala za ratne zločine i glavni urednik novinske agencije SENSE.

Location: [Bosnia and Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sudska-hronika-slucaj-omarska-optuzba-zahteva-doivotnu-robiju>